

RAMI MÄKINEN & HARRI RAHIKKA

RAHIKKA

RIKOSTUTKINNAN YTIMESSÄ

DOCENDO

RAHIKKA

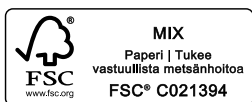
RAMI MÄKINEN & HARRI RAHIKKA

RAHIKKA

RIKOSTUTKINNAN YTIMESSÄ

DOCENDO

Suomen tietokirjailijat ry on tukenut
teoksen kirjoittamista.

Ensimmäinen painos

© Rami Mäkinen, Harri Rahikka ja Docendo 2026
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Lönrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Kansi: Jussi Jääskeläinen
Taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

Kannen kuvat: Länsi-Uusimaa/Jussi Partanen
Kuvaliitteen kuvat: Harri Rahikan kotialbumi, ellei toisin
mainittu.

ISBN 978-952-850-461-0

Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@docendo.fi

Sisällys

Lukijalle	7
Prologi.	
Poika kuopassa	8
Luku 1.	
Tie rikostutkijaksi	13
Luku 2.	
Veronkiertäjiä ja korruptiota	42
Luku 3.	
1970-luku: Volvo-Markkanen ja kaappari Lamminparras	66
Luku 4.	
Everstiluutnantti ja vuorineuvos	88
Luku 5.	
1980-luku: Ylennys komisarioksi	94
Luku 6.	
Kuka murhasi Raija Muukkosen?	105
Luku 7.	
Mikkelin pamaus	118
Luku 8.	
Kansainvälistä tutkintaa	131

Luku 9.

Kaatuneita laivoja ja muita turmia _____ 140

Luku 10.

Pienen pojan Keke-auto _____ 155

Luku 11.

1990-luku: Estonian ruumistuokkoset _____ 169

Luku 12.

Komisarion kosteat illat Casinolla _____ 182

Luku 13.

Kansainvälistä tutkintaa, osa 2 _____ 205

Luku 14.

Murhien monet motiivit _____ 209

Luku 15.

2000-luku: Eveliina, Heinot
ja turha Bodom-tutkinta _____ 227

Loppusanat ja kiitokset _____ 251

Liite 1:Tiedot koulutuksesta _____ 256

Liite 2: Hacklin Ky:n muonitusilmoitus _____ 259

Lukijalle

Aloitin muistelmieni työstämisen istumalla kartan ääreen. Sen avulla palautin mieleeni rikos- ja onnettomuusjuttuja, joiden tutkijana, päätutkijana tai tutkinnanjohtajana olen toiminut. Karttaan kertyi kymmeniä merkintöjä.

Poliisin urani ulottui viidelle vuosikymmenelle 1960-luvulta 2000-luvulle. Aloitin liikkuvassa poliisissa mutta pääosan ajasta olin rikostutkijana keskusrikos-poliisissa. Tähän kirjaan olen koonnut muistoja merkityksellisimmistä ja erikoisimmista jutuistani.

Teoksen peruskivenä ovat itse kirjoittamani muistiinpanot, joita on paksun mapillisen verran. Niitä on täydennetty suullisilla haastatteluilla. Lisäksi kirjassa on hyödynnetty vuosien varrella keräämääni leikekokoelmaa, lehtiarkistoja sekä julkisia asiakirjoja muun muassa tuomioistuimista.

Virkaurani päätyttyä juttujen tutkinta-aineistot eivät ole enää olleet käytettävissäni. Tämän takia teoksessa on yksityiskohtien osalta täytynyt osin pitäytyä muistinvaraisessa tiedossa. Totuudellisuuteen olen pyrkinyt kaikessa.

Prologi. Poika kuopassa

Kesäsiirtolasta katosi 9-vuotias poika keskellä päivää 21. heinäkuuta 1974. Hän oli ollut viettämässä kesälomaa leirillä Hangon Lappohjassa. Muistan, että lomaleiri sijaitsi luonnonkauniilla paikalla mäntykangasmetsän siimeksessä, meren rannalla. Lapset leikkivät päivisin ulkosalla ja yöpyivät punaisissa puutaloissa.

Aikoinaan paikka oli ollut riisitautisten lasten parantola, mutta 1960-luvulle tultaessa omistaja oli lahjoittanut kiinteistön ruotsinkieliselle lastensuojelujärjestölle Barnavårdsföreningenille. Siitä oli tullut järjestön kurssi- ja leirikeskus. Raha-automaattiyhdistyksen avustusten turvin keskuksessa järjestettiin kesälomaleirejä vähävaraisten tai muuten tuen tarpeessa olleiden perheiden lapsille.

Nyt yksi leireilevistä lapsista oli kateissa. Kadonnut poika oli nimeltään Jarkko. Viimeisin tieto hänen liikkeistään oli kahdelta leirikaverilta, jotka kertoivat Jarkon olleen kaivamassa kuoppaa läheisellä hiekkarinteellä. He olivat olleet oman kuoppansa kaivupuuhissa samalla törmällä. Kun kello oli kutsunut lapsia ruokailuun, he olivat tulleet syömään, mutta Jarkko oli jäänyt rinteeseen.

Henkilökunta etsi Jarkkoa kovasti mutta tuloksetta. Heräsi pelko, että pojalle oli voinut sattua jotain. Kesäsiirtolan hoitajat ottivat yhteyttä Hangon poliisiin. Etsintöjä jouduttaakseen ja tehostaakseen poliisi pyysi virka-apua Puolustusvoimilta. Lähimmältä kasarmilta saapui joukko varusmiehiä, joista koottiin etsintäryhmä.

Varusmiehet etenivät rinteitä pitkin rivissä ja painelivat hiekkaa kiväärien puhdistuspuikoilla. Yhdessä kohtaa törmää eräs etsijöistä tunki, että puikko jousti painaessa. Hiekasta löytyi lapsen ruumis. Poika oli tukehtunut kuoliaaksi.

Poliisin velvollisuutena oli selvittää kuolemaan joutaneet tapahtumat ja turman syy. Paikallispoliisi pyysi keskusrikospoliisia tutkimaan jutun. En tiedä tai enää muista varmuudella, miksi. Ehkä Hangossa oli juuri silloin vajausta työvoimasta tai paljon muita juttuja hoidettavana. Tai ehkä he ajattelivat, että valtakunnallisesta poliisiyksiköstä löytyisi varmemmin ratkaisun avaimet, olihan kyse vakavasta tapauksesta.

Keskusrikospoliisissa jutun tutkinnanjohtajaksi määrettiin komisario Kauko Pekuri. Hän oli entinen kovan luokan kestävyysjuoksija, joka oli voittanut 10 000 metrin Suomen mestaruuden vuonna 1944 ja saavuttanut pronssia 5 000 metrillä Pariisin EM-kisoissa vuonna 1938. Poliisina ja rikostutkijana Pekuri oli erittäin kokenut. Hän oli tullut keskusrikospoliisiin liikkuvan poliisin ja Helsingin poliisin rikososaston teknisen toimiston kautta.

Minut otettiin juttuun tutkijaksi. Olin vielä täysi noviisi ja työskennellyt keskusrikospoliisissa vasta runsaan vuoden verran.

Jututimme poikia Pekurin kanssa, mutta heillä ei ollut kertomansa mukaan mitään havaintoja Jarkosta sen jälkeen, kun he olivat itse rientäneet lounaalle. Kuolema vaikutti tapaturmaiselta.

Kävelin poikien kanssa metsäpolkuja useina päivinä. Potkiskelimme käpyjä ja juttelimme kaikenlaista. Kerran toinen poika vaikutti mietteliäältä ja esitti kysymyksen: ”Mitä jos joutuu ostamaan jollekulle hautakiven, onko ne kalliita?”

Tällainen seikka oli jäänyt vaivaamaan lapsen mieltä: että jos hän joutuu ostamaan kaverille hautakiven. Se tuntui erikoiselta.

Tapaus itsessään oli tietysti kovin murheellinen, mutta meidän poliisien mieltä jäi vaivaamaan myös tuo metsäpolulla kuultu lapsenomainen kysymys. Pekuri oli jäämässä eläkkeelle, eikä hän halunnut jättää tällaista tapausta selvittämättä. Hän ehdotti minulle, että mitäs tykkäät, jos kutsutaan ne kaksi poikaa vielä hoitajiensa kanssa juttusille keskusrikospoliisiin.

Soitin Barnavårdsföreningenin toimistoon. Kaksi naista toi pojat mukanaan. Pekuri otti toisen pojan puhuteltavakseen ja minä toisen. Molemmat olivat 12-vuotiaita.

Otin esille ison paperiarkin. Sen äärellä ryhdyimme pojan kanssa muistelemaan tapahtumia. Piirtelin paperille loma-alueen asuntojen ja muiden rakennusten paikkoja, mutta merkitsin ne tahallani koko ajan hie-man väärin.

Poika korjasi virheitäni. ”Ei kun se oli tuossa”, hän sanoi ja korjatessaan paikkojen sijaintia hän alkoi aivan

kuin elää tapahtumia uudelleen. Hän piirsi paperille kaverinsa kanssa kaivamansa sekä Jarkon kaivaman kuopan sijainnit. Montuilla oli välimatkaa noin 15 metriä.

”Tuossa oli meidän kuoppa ja tuossa Jarkon. Sitten me rusautettiin se”, poika sanoi.

Hän lipsautti sen varmaankin vahingossa, mutta kun pyysin poikaa kertomaan tarkemmin, hän oli viimein valmis avautumaan.

Poikakaksikko oli nähnyt omalta paikaltaan, että Jarkko oli yksinään kaivanut aikamoisen kuopan. Jarkko oli jo syvällä maanpinnan alapuolella ja jatkanut siellä kaivamista vaakasuoraan.

Kun ruokakello soi, kaksikko oli kävellyt Jarkon kuopan ohi. Heitä oli harmittanut, kun heidän oma kuoppansa ei ollut yhtä hieno. Siksi pojat hyppäsivät Jarkon kuopan reunalle tarkoituksenaan särkeä rakennelma.

Yllättäen kuopan koko seinämä oli sortunut kerralla sisään. Jarkko jäi hiekan alle. Kuopan rusauttaneet pojat pelästyivät, kun mitään liikettä ei näkynyt. He tasoittivat kuopan peittääkseen jäljet eivätkä puhuneet tapahtuneesta kenellekään edes siinä vaiheessa, kun Jarkon löytämiseksi järjestettiin suuretsinnät.

Pojan saatua tarinan sisältään menin kertomaan tutkinnan uudesta käänteestä Pekurille. Hän pyysi, että ottaisin näiden tietojen pohjalta juttusille toisenkin pojan. Näin tehtiin, ja toinen poika kertoi Jarkon kuolemaan johtaneista tapahtumista samalla tavalla kuin ensimmäinenkin.

Keskusrikospoliisista lähtiessään pojat vaikuttivat ikään kuin vapautuneemmilta kuin sinne tullessaan. Varmasti asia oli painanut heidän mieltään.

Siitä eteenpäin juttu oli poikien osalta muiden viranomaisten hoidossa. Me poliisit emme tämän jälkeen enää keskustelleet poikien kanssa. He olivat alaikäisiä eivätkä siten olleet teostaan rikosoikeudellisessa vastuussa.

Jälkipyykkiä jäi silti poliisinkin pestäväksi. Erillisessä esitutkinnassa selviteltiin sitä, oliko lomaleirin henkilökunnalla vastuuta tapahtuneesta eli olivatko he laiminlyöneet valvontavelvollisuuttaan.

Neljä kesäsiirtolan hoitajaa joutui myöhemmin syytteen kuolemantuottamuksesta, mutta Raaseporin kihlakunnanoikeus vapautti heidät kaikista syytteistä. Ratkaisun perusteluissa todettiin, että sekä Jarkko että hiekkarakennelman kohtalokkain seurauksin rikkoneet pojat olivat sävyisiä lapsia. Hoitajat eivät siksi voineet aavistaa, että mitään erikoista tapahtuisi.

Komisario Pekurille jutun selviäminen taisi olla helppotus. Ei tarvinnut enää eläkkeellä muistella tapausta.

Kuolleen Jarkko-pojan yksinhuoltajaisä soitteli minulle vuosien ajan joulun alla. Hän halusi joka kerta kuulla minun kertomanani, mitä oli tapahtunut ja kuinka juttu oli selvinnyt. Hän suri poikaansa mutta kiitteli tutkinnasta. Hän sanoi, että saa joulurauhan vasta, kun on keskustellut kanssani.

Luku 1. Tie rikostutkijaksi

Minä olen Harri Rahikka, täysin palvellut rikostutkinnan mies. Työskentelin poliisina lähes 43 vuotta. Valtaosa tästä ajasta kului rikostutkinnan ytimessä keskusrikospoliisissa. Se tarkoittaa tuhansia työpäiviä vakavan rikollisuuden parissa.

Voi sanoa, että olen vanhan liiton rikostutkija. Aloitin poliisina vuonna 1962 ja lopetin vuonna 2004. Urani alussa sotienjälkeinen Suomi alkoi kaupungistua ja vaurastua. Urani päättyessä aloiteltiin siirtymistä uuteen ja uljaaseen digitaaliseen aikakauteen. Tähän väliin osuivat vuoteni poliisina. Muutos myös poliisi-työssä on ollut suuri ja perustavanlaatuinen.

Tein keskusrikospoliisissa niin laaja-alaisen uran, ettei sellainen taitaisi olla tänä päivänä enää edes mahdollinen. Olen johtanut vakavien väkivaltarikosten, suuronnettomuuksien sekä laajojen talous- ja virkarikosten tutkintaa. Olen työskennellyt keskusrikospoliisin tutkintatoimiston huumerikosryhmässä ja liikkuvassa poliisissa viinaryhmässä sekä liikenteenvalvonnassa.

Tämän kirjan ilmestyessä olen 84-vuotias ja ollut eläkkeellä yli kaksikymmentä vuotta. Ajattelen nykyään

paljon lapsiani ja heidän lapsiansa ja näiden lapsia. Lapseni ja lastenlapseni ovat seuranneet läheltä aikaa, jolloin olin vielä virassa. Mutta seuraavat polvet eivät enää tiedä, millaista elämää isovaari eli ja millaista työtä hän teki – ellei sitä heille kerrota.

Rahikka on ytimekäs nimi, joka on satoja vuosia vanha. Olen törmännyt Rahikka-nimeen muun muassa Väinö Sepän vuonna 1952 julkaistussa kirjassa *Säkkijärvi kautta aikojen*. Nimi Rahikka esiintyi erilaisissa Säkkijärven toiminnoissa jo 1600-luvulla. Kuulemma sitäkin vanhempia merkintöjä nimestä on.

Säkkijärven kunta sijaitsi Viipurinlahden länsirannalla Etelä-Karjalassa. Sotien jälkeen se jäi Neuvostoliitolle. Isoisäni Matti Rahikka syntyi vuonna 1875 perheeseen, jolla oli maatila Säkkijärven kirkonkylällä.

Oman isänsä tavoin Matti Rahikka oli kirvesmies, mutta Säkkijärveltä ei löytynyt ansiotyötä, joten hän lähti etsimään elatusta muualta. Vuosisadan vaihteessa isoisäni päätyi rakennushommiin Lohjan ja Vihdin seudulle Uudellemaalle. Siellä hän tutustui isoäitiini Ainoon, joka oli omaa sukuaan Samuelsson. Heidät vihittiin vuonna 1901, ja isäni Einar syntyi seuraavana vuonna.

Töitä ei edelleenkään tahtonut löytyä. Aino odotti pariskunnan toista lasta, kun Matti pari vuotta myöhemmin lähti Kanadaan. Siellä rakennushommia riitti. Suomessa Aino synnytti toisen lapsensa. Kohta hän, esikoinen Einar ja perheen uusi tulokas Alvari seurasivat Matin perässä Atlantin yli.

Matka oli todella raskas kielitaidottomalle naiselle, jolla oli kaksi pientä lasta mukanaan. He matkustivat

ensin junalla Hankoon, sitten laivalla Tukholmaan ja taas junalla Göteborgiin, jossa he astuivat valtamerilaivaan. Se vei heidät New Yorkiin. Loppumatka taittui junalla koko mantereen poikki Chicagon kautta Vancouveriin.

Perillä odottivat valmis koti ja aviomies Matti. Lapsia syntyi tiuhaan tahtiin: Kanadassa alkunsa saivat Lempi, Aili ja Niilo.

Perhe kasvatti sikoja ja lampaita, ja heillä oli hevonen sekä yksi lehmä. Kanadan villi luonto tuli tutuksi. Kerran karhu ilmestyi ahdistelemaan perheen lehmää, jolloin Aino-äiti ajoi pedon tiehensä ampumalla.

Kaipuu kotimaahan kuitenkin kyti mielessä, ja vuonna 1912 perhe palasi Suomeen. He asettuivat ostamalleen maatilalle Lieviöön silloisen Siuntion alueelle, mutta Ainon terveys heikkeni, ja hän kuoli vain 40-vuotiaana vuonna 1921. Matti jäi yksin viiden lapsen kanssa. Hän yritti parhaansa mukaan järjestää heille kaikille koulutuksen.

Isoisäni Matin pojista Einar, minun isäni, kävi maanviljelyskoulun ja työskenteli kahdessa eri paikassa tilanhoitajana ennen kuin suoritti asepalveluksensa Hyrylän varuskunnassa. Intin jälkeen hän tunsu kyllästyneensä Suomen oloihin, joten hän pakkasi laukkunsa ja lähti isänsä tavoin Kanadaan vuonna 1926. Monien suomalaisten siirtolaisten tavoin Einar suuntasi maan länsirannikolle Brittiläiseen Kolumbiaan, jossa hän teki metsä- ja kaivostöitä.

Muutaman vuoden perästä isäni tuli käymään Suomessa. Hän tapasi opettajattaren, jolla oli sama etunimi kuin edesmenneellä isoäidillääni: Aino. Neidon sukunimi oli Salama, ja kaiketi voidaan puhua

salamarakkaudesta. Einar ja Aino tutustuivat, rakastuivat ja menivät saman tien vihille vuonna 1932.

Vihkimatka Siuntion pappilaan tehtiin lainahevosella ja reellä. Korutonta vihkimistä oli paikalla todistamassa isäni sisko. Minulla on tallella muisto vihkimisestä: isäni matkaa varten ostama kulkunen, joka oli kiinnitettyä hevosen valjaisiin.

Isälläni oli Suomeen tullessaan vain yhden vuoden passi käytössään. Sen umpeuduttua hän palasi Kanadaan, jossa työskenteli vielä pari vuotta metsätöissä ja rakentamassa tukkilauttoja Tyynenmeren rannalla. Isäni oli innokas metsästäjä: Kanadassa hän ampui useita susia, karhuja ja karibuja.

Lopullisesti isäni Einar palasi Suomeen vuonna 1934. Hän ja Aino-äitini ostivat Pukkila-nimisen maatilan Siuntion Näsbyn kylästä. Perheen esikoinen, isoveljeni Eero syntyi kolme vuotta myöhemmin.

Tuli syksy 1939. Isäni sai kutsun ensin kertausharjoituksiin, sitten sotaan.

Isä palveli lääkintäkomppaniassa. Hän oli juoksuhaudassa, kun vihollisen tankki ampui aivan läheltä. Isäni sai sirpaleita selkäänsä ja käteen, mutta iso sirpale pysähtyi kaasunaamariin.

Isä kertoi, että kaasunaamaria oli ollut hankala kuljettaa pakkauksessa, mutta sillä kertaa se pelasti hänen henkensä. Hän kuitenkin haavoittui sirpaleista ja menetti tilapäisesti kuulonsa.

Vuonna 1940 tuli välirauha. Minä synnyin seuraavana vuonna. Minun jälkeeni perheeseen syntyi vielä nuorempi veljeni Heimo.

Välirauhan aikana isäni anoi hirvenkaatolupaa ja sai yhden luvan. Koska hän ei itse päässyt metsälle, hän

antoi luvan tutulle isäntämiehelle sillä ehdolla, että äitini saisi ainakin yhden paistin. Paisti jäi saamatta.

Jatkosotaan isäni ei enää joutunut itärajalle, vaan hän palveli loppuajan Porkkalan ja Hangon rintamalla, josta oli mahdollista päästä välillä kotitöihin.

Mikään tähänastisessa perhehistoriassani ei viitannut siihen, että minusta tulisi rikostutkija ja tutkinnanjohtaja. Niin kuitenkin kävi, ja se on pitkälti sattuman kauppaa.

Maatilallamme Siuntiossa viljeltiin kaikenlaista, jopa pellavaa, josta saatiin lankaa vaatteita varten. Meillä oli lehmikarjaa, hevonen, lampaita, sikoja ja kanoja. Kotimme uusi päärakennus valmistui isäni 50-vuotispäiväksi olympiavuonna 1952. Isoisäni Matti ei ehtinyt sitä nähdä, sillä hän kuoli vuonna 1949.

Asuimme kesät maatilalla. Talveksi muutimme Lohjalle Lieviön koululle, jossa äitini toimi opettajana. Hän oli valmistunut opettajaksi Hämeenlinnan seminaarista ja saanut myöhemmin johtajaopettajan pätevyyden. Siellä Lieviössä kävin kansakoulun neljä luokkaa. Kansakoulun jälkeen hain oppikouluun, jonka kävin Lohjan yhteiskoulussa. Koulumatkat pyöräilin, kävelin tai hiihdin bussipysäkille, josta otin linja-auton Lohjalle. Pysäkki oli maatilalta lähtiessä Turuntien varressa Österkullassa ja Lieviön koululta lähtiessä Muijalassa. Reitit pysäkeille kulkivat mäkisiä sorateitä, koulumatkat olivat aika karuja.

Opettajista jäi joitakin ikäviä muistoja. Kerran olimme tehneet maatilalla koko viikonlopun pitkiä päiviä, kun ajoimme viljaa puimalaan. En ollut edes

avannut koululaukkua. Maanantaina oli äidinkielen oppitunti. Käsä-nimellä kutsuttu opettaja tenttasi ensi töikseen minulta kotiläksyjä. Minulla ei ollut niistä mitään muistikuvaa – onneksi kukaan ei sentään kuis-kannut korvaani mitään sopimatonta vastaukseksi.

Läksynä oli ollut adverbiaali. Käsä ilmoitti koko luokalle, että ”pitkä poika on tullut kouluun pitkän matkan päästä eikä tiedä, mitä oli läksynä”. Hän käski minut koko lopputunniksi seisomaan luokan eteen kasvot oppilaisiin päin. Tunnin päätyttyä Käsä vei minut opettajainhuoneeseen, jossa hän toisti kovalla äänellä muille opettajille sanansa pitkästä pojasta ja pitkästä matkasta. ”Katsokaa kaikki”, hän sanoi. Poistuin paikalta juosten.

Toisen kerran Käsä nöyryytti minua, kun olimme saaneet tehtäväksemme kirjoittaa viikonloppuna aineen kotona. Kirjoitin omani luontoretkestä, erilaisista havainnoista ja eläinten äänistä. Kun opettaja oli lukenut kaikkien aineet, hän ilmoitti, että minun aineeni oli ”kympin arvoinen”. Hän kuitenkin jatkoi: ”Mutta eihän se ole Harrin kirjoittama, vaan hänen lukiossa olevan veljensä.” Se ei ollut totta, kyllä minä ihan itse olin aineeni kirjoittanut.

Koulunkäynti oli rankkaa. Maatilalla oli koulupäivän jälkeen melkein aina talon töitä pimeään iltaan saakka, eikä meillä ollut alkuaikoina edes sähkövaloja. Koululäksyille ei tahtonut riittää aikaa eikä voimia.

Ehkä tuo kaikki vei lukuhaluni. Molemmat veljeni jatkoivat lukioon ja eteenpäin, toinen insinööriksi, toinen ensin pienen pankin johtajaksi ja myöhemmin kiinteistönvälittäjäksi. Vanhempani olisivat halunneet,

että myös minä olisin jatkanut opiskelua oppikoulun jälkeen, mutta olin eri mieltä.

Olin oman tieni kulkija enkä halunnut käyttää vanhempieni varoja. Menin töihin Minerit-yhtiön verstaalle, jossa valmistettiin kuitusementtilevyjä. Työtovereina siellä olivat saksalainen ja sveitsiläinen tekniikko, jotka kehittivät uusia koneita katto- ja seinälevyjen valmistukseen. Opin metallityötä, ja samalla saksan kielen taitoni koheni huomattavasti, kun toimin tekniikkojen tulkkina.

Suunnittelin pyrkiväni teknilliseen opistoon, mutta mieli muuttui, kun luin Helsingin Sanomista jutun poliisikoulutuksesta. Se tuntui houkuttelevalta vaihtoehdolta. Kysyin lisätietoja serkultani Erkki Löfbergiltä, joka oli töissä Helsingin poliisilaitoksen radiopoliisissa. Hänen vaimonsa Taina työskenteli samalla laitoksella rikospoliisissa.

He kertoivat, millaista poliisin työ oli. Minulle avautui näkökulma uuteen elämään. En vielä tiennyt, mutta tulevaisuudessa saisin mahdollisuuden kokea asioita, joita harva poliisikaan on päässyt kokemaan.

Poliisin ammattiin hakeutuminen oli 1960-luvulla varsin erilaista kuin nykyään. Hain poliisiksi vuoden 1962 alussa, jolloin Espoon Otaniemeen oli juuri valmistunut uusi Poliisiopiston rakennus. Aiemmin poliiseja oli koulutettu Suomenlinnassa ja liikkuvan poliisin tiloissa Helsingin Merimiehenkadulla. Hakijoita oli poikkeuksellisen paljon, muistaakseni toista tuhatta – ilmeisesti juuri uuden poliisikoulun houkuttelevana.

Kuten edellä jo mainitsin, olin innostunut hakemaan Hesarin jutun luettuani, ja pistin paperit sisään. Keräsin ylös urheilutuloksiani sun muita ansioita ja lisäsin ne

hakemuksen höysteeksi. Sain vastauksen, että tervetuloa kokeisiin.

Ne olivat kaksipäiväiset. Vain pieni osa hakijoista pääsi sisään, olisiko meitä ensimmäisestä vaiheesta kokeeseen hyväksyttyjä ollut 120. Yhtään naista ei ollut joukossa. Poliisi oli miehin ammatti siihen aikaan.

Kokeet pidettiin liikkuvan poliisin tiloissa Merimiehenkadulla. Ensimmäisenä päivänä tehtiin kirjallinen koe, toisena päivänä oli haastattelu. Fyysisiä testejä ei ollut, toisin kuin nykyään.

Päivän päätteeksi meidät koottiin voimistelusaliiin kuulemaan tulokset. Poliisiohjaaja Martti Mäntylä ilmoitti, että kun hän huutaa nimen, kyseisen henkilön tulee ottaa tavaransa ja poistua talosta. Mäntylä piti jännitystä yllä piinallisella tavalla. Kunkin nimen jälkeen hän odotti ja kuunteli, kunnes alaovi kolahti hylätyn hakijan poistuessa rakennuksesta. Vasta sitten hän huusi seuraavan nimen.

Kun meitä oli enää 80 jäljellä, Mäntylä ilmoitti, että siirrymme linja-autoon. Se vei meidät Otaniemeen. Siitä alkoi opintieni.

Opistolla meistä muodostettiin kaksi luokkaa. Asuntolassa meidät majoitettiin kahden hengen huoneisiin. Käytävillä oli yhteisvessat.

Oppilasluku kasvoi vain kuukautta myöhemmin, kun sisään päätettiin ottaa 40 oppilasta lisää. Syynä oli seuraavana kesänä Helsingissä järjestettävä kansainvälinen nuorisofestivaali, jonka takia pääkaupunkiin piti saada nopeasti lisää poliiseja.

Viralliselta nimeltään tapahtuma oli Maailman nuorison ja ylioppilaiden VIII maailmankonferenssi.

Rikosylikomisarion ura on kuin läpileikkaus rikostutkinnan kehityksestä.

Harri Rahikan vuosiin keskusrikospoliisissa mahtui lähes sata henkirikosta ja lukuisia muita kuohuttavia tapauksia, kuten Mikkelin panttivankidraama, Estonian uppoaminen ja Heinon pariskunnan murhat.

Nuorena poliisina kovapintainen Rahikka paini lestinheittäjien kanssa Helsingin kaduilla ja vartioi presidentti Urho Kekkosen aamulenkkejä. Varsinainen kutsumus löytyi, kun hän eteni keskusrikospoliisiin vakavien rikosten tutkintaan.

Rahikan tutkimien juttujen kirjo oli niin laaja, ettei vastaava ura olisi nykyään edes mahdollinen. Hän kertoo karheat tarinat niin kuin ne menivät. Samalla lukijalle piirtyy ainutlaatuinen kuva poliisin rikostutkinnan kehittymisestä 1960-luvulta aina 2000-luvulle.

DOCENDO	9 789528 504610
www.docendo.fi	KL 99.1 ISBN 978-952-850-461-0

Kuva: Länsi-Uusimaa/Jussi Partanen
Kansi: Jussi Jääskeläinen